

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

מרקס הצעיר: בין ביקורת פילוסופית למהפכה חברתית - 56143

תאריך עדכון אחרון 22-09-2016

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: מדע המדינה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): פרופ שלמה אבינרי

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: shlomo.avineri@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס:

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס יעקוב אחרי התפתחות הגותו החברתית והמדינית של קרל מרקס לאור עיון במבחר כתביו מן התקופה המוקדמת של פעילותו העיונית והפוליטית, כולל חיבורים שלא פורסמו בחייו. הקורס יעקוב אחרי הדרך בה מרקס מגיע למסקנותיו הרדיקליות תוך אימוץ ביקורתי של תורת הגל והצבעה על המתחים הפנימיים שבה וחוסר יכולתה לעמוד בקריטריונים שהציבה לעצמה כמפרשת המציאות ההיסטורית. הטקסטים הנבחרים יכללו את "ביקורת פילוסופיית המשפט של הגל", "לשאלת היהודים", "כתבי היד הכלכליים פילוסופים", "האידיאולוגיה הגרמנית" ו"המניפסט הקומוניסטי". תיבדק הדרך שבה מהלכים עיוניים אלה הם המביאים את מרקס למסקנה כי "אם הפילוסופים עד כה פירשו את העולם, אבל העניין הוא לשנותו" – ומכאן הדרך לביקורת חברתית לפעילות מהפכנית.

מטרות הקורס:

פירוט בסעיף תוצרי למידה

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

להבין לעומק את המקורות האינטלקטואליים של תורת מרקס ולעמוד על תרומתם לשיח הפוליטי, הכלכלי והפילוסופי במאות ה-19 וה-20.

דרישות נוכחות (%) :

100%

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. קארל מרקס, "לביקורת פילוסופיית המשפט של הגל: הקדמה" (ק. מארקס, כתבי שחרות, עמ' 65-78).
2. מתוך "כתבי היד הכלכליים-פילוסופיים":
"העבודה המנוכרת" (כתבי שחרות, עמ' 118-130)
"קניין פרטי וקומוניזם" (שם, עמ' 142-154)
"הכסף" (שם, עמ' 170-175).
3. מתוך "המשפחה הקדושה" (שם, עמ' 201-206).
4. מתוך "האידיאולוגיה הגרמנית" (שם, עמ' 242-254).
5. פרידריך אנגלס, "התקדמות הריפורמה חברתית בקונטיננט" (שם, עמ' 281-288).
6. "תיזות על פיורבך" (מארקס-אנגלס, כתבים נבחרים, ב', עמ' 306-308).
7. מתוך "המניפסט הקומוניסטי" (שם, א', עמ' 7-22).
8. "לביקורת הכלכלה המדינית – הקדמה" (שם, עמ' 252-255).
9. מתוך "לביקורת מצע גותהא" (שם, ב', עמ' 11-16).
10. "התוצאות הצפויות של השלטון הבריטי בהודו" (שם, א', עמ' 244-249).

11. שלמה אבינרי, משנתו החברתית והמדינית של קארל מארקס, פרקים ב'-ה', ט'.

חומר חובה לקריאה:

1. קארל מארקס, "לביקורת פילוסופית המשפט של הגל: הקדמה" (ק. מארקס, כתבי שחרות, עמ' 65-78).
2. מתוך "כתבי היד הכלכליים-פילוסופיים":
"העבודה המנוכרת" (כתבי שחרות, עמ' 118-130)
"קניין פרטי וקומוניזם" (שם, עמ' 142-154)
"הכסף" (שם, עמ' 170-175).
3. מתוך "המשפחה הקדושה" (שם, עמ' 201-206).
4. מתוך "האידיאולוגיה הגרמנית" (שם, עמ' 242-254).
5. פרידריך אנגלס, "התקדמות הריפורמה חברתית בקונטיננט" (שם, עמ' 281-288).
6. "תיזות על פוירבך" (מארקס-אנגלס, כתבים נבחרים, ב', עמ' 306-308).
7. מתוך "המניפסט הקומוניסטי" (שם, א', עמ' 7-22).
8. "לביקורת הכלכלה המדינית - הקדמה" (שם, עמ' 252-255).
9. מתוך "לביקורת מצע גותהא" (שם, ב', עמ' 11-16).
10. "התוצאות הצפויות של השלטון הבריטי בהודו" (שם, א', עמ' 244-249).
11. שלמה אבינרי, משנתו החברתית והמדינית של קארל מארקס, פרקים ב'-ה', ט'.

חומר לקריאה נוספת:

12. Isaiah Berlin, Karl Marx
13. T.B. Bottomore, Karl Marx's Early Writings.
14. Sidney Hook, From Hegel to Marx.
15. Jonathan Sperber, Karl Marx.

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי:

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 100 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 0 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: